

Til ØU

21-03-2012

Finansieringsudvalgets betænkning om kommunale udgiftsbehov og andre udlignings spørgsmål

Sagsnr.
2012-10889

Baggrund

Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg (FIU) har d. 21. marts offentliggjort udvalgets betænkning ”Kommunale udgiftsbehov og andre udlignings spørgsmål” som dels beskriver udligningssystemet og dels beskæftigelsestilskuddet til finansiering af forsikrede ledige.

Dokumentnr.
2012-236520

Sagsbehandler
Jesper Jørgensen

Betænkningen er udarbejdet i perioden november 2009 til nu, og formålet med den er at komme med forslag til forbedring af præcisionen hvormed udligningssystemet beregner de enkelte kommuners udgiftsbehov. Indholdet i betænkningen er dermed forslag til forbedringer af det eksisterende system.

Forslagene indeholder i stort omfang ændringer til kriterier i udligningssystemet, som har været kritiseret af bl.a. en gruppe af 39 kritiske kommuner med Middelfart i spidsen samt 6 østjyske kommuner med Favrskov i spidsen.

Tabel 1 nedenfor viser de samlede økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune af de foreslåede modeller, som uddybes i det efterfølgende:

Tabel 1: Økonomiske konsekvenser af de foreslåede ændringer for KK

	Økonomisk konsekvens	Økonomisk konsekvens (pct. af beskatningsgrundlag)
	= tab += gevinst	= tab += gevinst
Udligningsmodel 1	-415	0,45
Udligningsmodel 2	-225	0,24
Udligningsmodel 3	-241	0,26
Udligningsmodel 4a	13	-0,01
Udligningsmodel 4b	58	-0,06
Udligningsmodel 5	5	-0,01
Beskæftigelsestilskud - model A	-168	0,18
Beskæftigelsestilskud - model B	-187	0,20
Samlet tab - regeringens forslag (model 3 og model A)	-409	0,44

Center for Økonomi og HR, afsnit I

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 2147

E-mail
AN57@okf.kk.dk

Modeller for ændringer af udligningssystemet

Betænkningen indeholder seks modeller for ændringer af det kommunale udligningssystem, hvoraf model 1 og 2 dog fremhæves som værende ikke anbefalelsesværdige, hvorfor disse ikke beskrives nærmere i dette notat.

Modellerne indeholder dels ændringer af de eksisterende socioøkonomiske kriterier, dels forslag til nye kriterier og dels en ændret vægtning af de enkelte kriterier i opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov.

Det fremgår af betænkningen, at vægtningen af de enkelte socioøkonomiske kriterier fastlægges ud fra flere hensyn, herunder incitamenter, historik og kriteriets fordeling mellem kommuner og ikke entydigt en statistisk analyse. Det gælder både for de eksisterende vægte samt for de valgte vægte i de forskellige nye modeller.

Vægtningen af de forskellige kriterier har afgørende betydning for den enkelte kommunes sociale indeks, og er dermed afgørende for kommunens tilskud fra udligningssystemet.

De økonomiske konsekvenser af de fire modeller for Københavns Kommune fremgår af tabel 1. Det bemærkes at beregningerne er den årlige effekt fra og med 2013.

Som det fremgår af tabellen, er der store variationer i de økonomiske konsekvenser for Københavns kommune af de fire modeller. Regeringen har i sin pressemeddelelse anbefalet model 3, der - som den eneste - medfører København et tab.

Tabel 2: Økonomiske konsekvenser af de foreslåede modeller for København

	Ændring af demografisk behov	Ændring af grundskyld på produktion sjord.	Ændring af rejsetidskriteriet samt tilskud til kommuner med strukturelt underskud udenfor hovedstaden	Ændring af socioøkonomisk behov	Økonomisk konsekvens	Økonomisk konsekvens (pct. af beskatningsgrundlag)
					- = tab + = gevinst	+ = tab - = gevinst
	<i>Mio. kr.</i>					<i>Pct.</i>
Model 3	110	-87	133	-397	-241	0,26
Model 4a	110	0	0	-97	13	-0,01
Model 4b	110	-87	133	-98	58	-0,06
Model 5	110	-87	97	-115	5	-0,01

Konsekvenser af de enkelte ændringsforslag

I alle modellerne indgår en mere præcis opgørelse af det demografisk betingede udgiftsbehov, som begunstiger København med 110 mio. kr.

Desuden indregnes i alle modeller (bortset fra 4a) en ændring af den metode man indregner produktionsjord (landbrugsjord) i kommunernes beskatningsgrundlag. Hidtil har man ikke taget højde for at kommuner med produktionsjord kun kan opkræve en lavere grundskyldspromille på denne, da man politisk besluttede ikke at gøre det i forbindelse med finansieringsreformen i 2006.

Det ønsker man nu at ændre, og dermed vil de kommuner, der har produktionsjord skulle modtage mere i udligning. Denne ændring vil medføre et økonomisk tab for København, da der ikke er produktionsjord i kommunen.

Desuden sker to øvrige ændringer, som har positiv effekt for København (bortset fra i model 4a).

Ordningen for tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud, som kun ydes til kommuner udenfor hovedstadsområdet ændres. Ordningen har hidtil givet tilskud til kommuner, der havde et strukturelt underskud på mere end 96,5 pct. af det landsgennemsnitlige underskud – altså har kommuner, med et strukturelt underskud under landsgennemsnittet også være berettiget til tilskud fra ordningen.

Ændringen betyder, at kommuner nu kun kan få tilskud fra denne ordning, såfremt det strukturelle underskud er over landsgennemsnittet, dvs. grænsen hæves fra de 96,5 pct. til 100 pct. Denne ændring betyder at færre kommuner kan få tilskuddet, hvilket – alt andet lige – medfører at flere penge fra bloktilskuddet fordeles via befolkningstallet. Dette begunstiger København, da ordningen som nævnt kun gælder for kommuner udenfor hovedstadsområdet.

Desuden ændres rejsetidskriteriet, som indgår i det demografiske udgiftsbehov. Kriteriet er beregnet som den gennemsnitlige rejsetid til 2.000 indbyggere, og korrigerer for at landdistrikter har mere spredt bebyggelse som medfører et højere udgiftsbehov.

I den nuværende model indgår dette kriterium i det demografiske udgiftsbehov med en vægt på 2 pct. af de samlede demografisk betingede udgifter, mens det i modellerne reduceres til at vægte med 1,5 pct. i model 3 og 4b samt 1,75 i model 5. Dette begunstiger København, da rejsetiden til 2.000 indbyggere her er blandt landets laveste pga. befolkningstætheden.

Særligt for model 3 – regeringens oplæg

Modellen medtager både nye kriterier, ændringer af de eksisterende kriterier samt fjerner nogle af de eksisterende. Derudover sker en justering af de vægte, de enkelte kriterier indregnes med.

Familier i visse boligtyper

Modellen indeholder en ændring af det socioøkonomiske kriterium ”familier i visse boligtyper”. Kriteriet har hidtil indgået i udligningssystemet opgjort som familier i boligtyper i almene boliger, privat udlejning opført før 1920 eller efter 1920 med mangler og sommerhuse.

Kriteriet er en paraplyvariabel, som generelt siger noget om en social profil der medfører et udgiftspres. Der er altså ikke tale om en refusionsordning der direkte vedrører de pågældende familier der bebor boligerne, men derimod en gennemsnitsbetragtning om typen af beboere i boligerne.

I den nye version af kriteriet medregnes udlejningsboliger fra før 1920 kun i det omfang, at de har mangler (fx uden toilet, uden bad eller uden centralvarme). Udlejningsejendomme fra før 1920 uden mangler indgår kun for ejendomme der ligger i byer med færre end 5.000 indbyggere.

Begrundelsen for at ændre på kriteriet er, at FIU har vurderet, at udlejningsejendomme fra før 1920 uden mangler i byer med mere end 5.000 indbyggere eller landdistrikter har været omfattet af byfornyelse og boligforbedringer, og derfor ikke har en socioøkonomisk belastende befolkningssammensætning.

Det fremgår dog også af rapporten, at grænsen på 5.000 indbyggere er skønsmæssigt fastsat og i flere af de statistiske analyser er det angivet, at et ændret kriterium, der alene medtager udlejningsboliger i byer med mindre end 1.000 indbyggere, har en stort set lige så god sammenhæng med kommunernes socioøkonomiske pres.

Det ændrede kriterium betyder, at København får en væsentlig lavere værdi af dette kriterium, hvilket medfører et økonomisk tab i udligningssystemet. ØKF vurderer at dette isoleret set medfører et tab på ca. 282 mio. kr. for København.

På trods af dette markante tab for en enkeltkommune, indgår variabelen stadig med samme vægt på 15 pct. i opgørelsen som i det gældende udligningssystem.

ØKF bemærker i den sammenhæng, at såfremt kriteriet ændres, så der ikke indgår udlejningsejendomme fra før 1920 uden mangler, bør det gælde for alle ejendomme i landet, og ikke kun ejendomme beliggende i en by der overstiger et skønsmæssigt fastsat indbyggertal.

Der er ca. 23.500 udlejningsboliger i København fra før 1920, som ikke har mangler. Ud af disse er kun ca. 7.000 blevet byfornyset, hvilket betyder at der er ca. 16.500 private udlejningsboliger, som ikke er byfornyset, men som fremadrettet ikke tæller med i det sociale kriterium. Dog skal det bemærkes, at kriteriet omhandler familier i visse boligtyper, og ikke selve boligtyperne, men det må antages at der er en stærk sammenhæng mellem de to variable.

Disse lejligheder er generelt meget små, ca. 40 pct. er 1- eller 2-værelses, og kvadratmetrene udnyttes ikke optimalt pga. træk fra nordvendte flader og dårlig isolering. Samtidig er friarealer og gårde i tilknytning til ejendommene utidssvarende og i meget dårlig stand.

Lønmodtagere på grundniveau

Desuden tilføjes et nyt kriterium i modellen, "lønmodtagere på grundniveau". Dette kriterium har til hensigt at forklare variationen på beskæftigelsesområdet, hvilket dog også er tilfældet med de eksisterende variable "personer uden beskæftigelse" og "personer uden erhvervsuddannelse". Disse to kriterier vægter samlet med 35 pct. i model 3, og med tilføjelse af "lønmodtagere på grundniveau" er der samlet kriterier for beskæftigelsesområdet, som vægter med 40 pct.

Til sammenligning kan nævnes, at de kommunale nettoudgifter til beskæftigelsesområdet (for ikke forsikrede ledige) i budget 2012 udgør ca. 20 pct. af de samlede udgifter. Det kan derfor undre, at det er nødvendigt at tilføje endnu et kriterium, der beskriver udviklingen på beskæftigelsesområdet.

Samtidig viser analyserne, at kriteriet er stærkt korreleret med kriteriet "personer uden erhvervsuddannelse", hvilket betyder at de to kriterier i høj grad forklarer den samme variation i udgifterne mellem kommunerne.

Københavns Kommune har kun en andel af "lønmodtagere på grundniveau" på 9,6 pct. af landet (svarende til indeks 98), hvilket er under befolkningsandelen på 9,9 pct. og væsentligt lavere end kommunens nuværende socioøkonomiske indeks på 134. Tilføjelsen af kriteriet vil dermed give København et lavere socioøkonomisk indeks og kommunen taber dermed på inddragelse af dette kriterium.

Endvidere viser analyserne også en sammenhæng mellem det nuværende kriterium "tabte leveår" og variationer i kommunernes beskæftigelsesudgifter, men dette kriterium (jf. senere) er udeladt af model 3.

Personer med lav indkomst

Samtidig nedjusteres vægten på kriteriet "personer med lav indkomst" fra 10 pct. til 8 pct. Dette kriterium er det af de eksisterende kriterier,

hvor København har den højeste andel af hele landet og ændringen rammer således København negativt. Der er ikke angivet en årsag til at dette kriteriums vægt reduceres i model 3.

Studerende

Herudover sker en række justeringer af kriterier i systemet, i vid udstrækning for at sikre at studerende ikke indgår som "fattige" i kommunernes udgiftsbehov.

Dette sker dels ved, at det førnævnte kriterium "personer med lav indkomst" korrigeres, så familiemedlemmer til studerende uden børn ikke medregnes som fattige og dels ved at kollegieværelser ikke medregnes i kriteriet "udlejede beboelseslejligheder".

Begrundelsen for at udelade studerendes ægtefæller i kriteriet "personer med lav indkomst" er, at hvorvidt en person tæller med som havende lav indkomst i opgørelsen afhænger af husstandsindkomsten. Så en studerendes ægtefælle vil se lav ud i opgørelsen, selvom den forventes at være høj. I analysen er der dog tilsyneladende ikke taget højde for de tilfælde, hvor den studerendes ægtefælle faktisk har en lav indkomst, idet disse borgere blot vil blive fratrukket opgørelsen uanset indkomstniveau.

Dette vurderes også at have negative konsekvenser for København.

Begrundelsen for at korrigere for kollegieværelser i kriteriet "udlejede beboelseslejligheder" er at kriteriet skal afspejle kommunens udgifter til boligstøtte. Da der ikke ydes boligstøtte til kollegier, er det rimeligt at korrigere kriteriet herfor.

Tabte leveår

Desuden fjernes kriteriet "tabte leveår", som beskriver variationen i den forventede levealder i kommunerne. Dette kriterium begunstiger København i det nuværende system, idet levealderen her er lavere end landsgennemsnittet. Denne ændring rammer dermed også København, hvor gennemsnitslevealderen for hhv. mænd og kvinder er 72,2 og 77,9 år mod 75,1 og 79,7 i hele landet.

Begrundelsen for at fjerne kriteriet er, at der ikke kan påvises en statistisk sammenhæng mellem dette og sundhedsudgifterne i kommunerne, som ellers er formålet med kriteriet. Der findes dog en sammenhæng mellem kriteriet og kommunernes udgifter til beskæftigelsesområdet. Endvidere bemærkes det, at der ikke er fundet et andet velegnet kriterium, der tager højde for forskellene i befolkningens sundhedstilstand.

Som nævnt ovenfor har "tabte leveår" også sammenhæng med beskæftigelsesområdet, hvorfor det vil være en oplagt ændring at tilføje dette kriterium i stedet for "lønmodtagere på grundniveau".

Børn af enlige

Der tilføjes et nyt kriterier for børn af enlige forsørgere, hvor København i 2010 havde den højeste værdi af alle kommuner. I det omfang at variabelen for 2010 er den samme, som FIU har benyttet til analysen, vil ændringen være til gunst for København.

Samlet set betyder ændringerne af de socioøkonomiske kriterier dog, at København mister 397 mio. kr. isoleret set. Der sker dog en række øvrige bevægelser jf. tabel 2, som kompenserer delvist for dette, således at resultatet er et tab på 241 mio. kr.

Særligt for model 4a og 4b

Modellerne indeholder alene en række korrektioner af de eksisterende sociale kriterier, mens vægtningen mellem de enkelte kriterier fastholdes, ligesom der ikke tilføjes nye.

De korrigerede variable svarer til korrektionerne nævnt under model 3 for "familier i visse boligtyper" angående lejligheder fra før 1920 og for korrektionerne vedr. studerende.

Den samlede konsekvens af de ændrede socioøkonomiske kriterier i model 4a medfører et samlet tab for København på 97 mio. kr. jf. tabel 2. Den tidligere nævnte korrektion af det demografisk betingede udgiftsbehov, som medfører merindtægter på 110 mio. kr. gør at resultatet af model 4a er en gevinst på 13 mio. kr.

I model 4b indgår endvidere den tidligere beskrevne ændring af grundskyld på produktionsjord, samt en række øvrige ændringer til gunst for København jf. tabel 2. Dette giver samlet set en gevinst på 58 mio. kr. i model 4b.

På trods af korrektionen af variabelen "familier i visse boligtyper" for udlejningsboliger fra før 1920 uden mangler, får København altså ikke et økonomisk tab i disse to modeller.

ØKF vurderer, at den primære årsag til dette er, at det nye kriterium "lønmodtagere på grundniveau" ikke indgår i modellerne 4a og 4b, ligesom variabelen "tabte leveår" stadig indgår.

Særligt for model 5

Modellen er magen til model 3, bortset fra at der er en ændret vægtning på et enkelt kriterium (rejsetid til 2.000 borgere) samt at familier i udlejningsboliger fra før 1920 uden mangler nu ikke ekskluderes. Denne ændring betyder isoleret set at Københavns tab reduceres med 282 mio. kr. Samlet vinder København 5 mio. kr. på model 5.

Modeller for ændring af beskæftigelsestilskuddet

FIU's rapport indeholder dels en evaluering af beskæftigelsestilskuddet og dels to forslag til ændringer af dette.

Ifølge den gældende model står kommunerne i Region Nordjylland til at få et samlet tab på 95 mio. kr. i 2011, mens kommunerne i København og Østsjælland forventes at få en samlet gevinst på 177 mio. kr. i 2011.

Dette har ikke været hensigten med modellen, som i udgangspunktet skulle kompensere fuldt ud på landsdelsniveau.

Model A i betænkningen tager derfor udgangspunkt i at hver region fuldt ud kompenseres for de faktiske udgifter til forsikrede ledige, når beskæftigelsestilskuddet for 2011 efterreguleres i sommeren 2012. I denne model er det beregnet, at Københavns Kommune skal aflevere 167 mio. kr.

Model B i betænkningen afviger fra model A ved at kompensationen fordeles mellem kommunerne ud fra en landsgennemsnitlig enhedspris pr. ledig, og ikke så hver region kompenseres samlet set. Da enhedsprisen i regionen København og Østsjælland tilsyneladende er højere end landsgennemsnittet, vil denne metode betyde et større tab for København på i alt 187 mio. kr.

Regeringen har tilkendegivet, at den vil anbefale model A.

ØKF kan ikke med de foreliggende beregninger på nuværende tidspunkt sige noget endeligt om et eventuelt tab på området for forsikrede ledige, da beregningerne i FIU's rapport tilsyneladende ikke er baseret på de senest kendte data. ØKF kan endvidere ikke for nuværende vurdere konsekvenserne for beskæftigelsesområdet i 2012, da der ikke foreligger beregninger herfor.

Videre proces

Der er indkaldt til en høring i Folketingets Kommunaludvalg tirsdag d. 27. marts, hvor udvalgte kommunegrupper, herunder de 39 kritiske kommuner, de 6 østjyske samt hovedstadsgruppen med Gladsaxe i spidsen, vil kunne komme med kommentarer til FIU's betænkning. København indgår i hovedstadsgruppen.

Det forventes desuden at de politiske forhandlinger om ændring af udligningssystemet og beskæftigelsestilskuddet vil påbegynde i næste uge (uge 13).

Det forventes at ændringerne af udligningssystemet vil få virkning fra 2013, mens at ændringerne af beskæftigelsestilskuddet vil have effekt

allerede i forbindelse med efterreguleringen for 2011 i sommeren 2012.

Københavns Kommunes argumenter i udligningsdiskussionen

København har som nævnt i samarbejde med en række hovedstadskommuner udarbejdet to pjecer om holdninger til udligningssystemet. Begge pjecer er tidligere udleveret til ØU.

Den første "Balancen mellem lighed og effektivitet" blev udarbejdet i foråret 2010, og indeholder følgende hovedbudskaber:

Udligningssystemet skal være

- Gennemsigtigt og gennemskueligt
- Målrette de mange særordninger til de virkelig vanskeligt stillede
- Sikre kommunernes muligheder for at bidrage til økonomisk vækst
- Udligne forskelle mellem kommunerne ud fra et objektive grundlag og ikke på baggrund af faktiske udgifter
- Være stabilt over en længere årrække og sikre fokus på styring og effektivitet

Den anden "Vækst i Danmark" er udarbejdet i vinteren 2011/12 og har følgende hovedbudskaber:

- Der skal være incitament til vækst i kommunerne, så de områder der har potentiale, også kan skabe vækst
- Det må ikke være et mål i sig selv at alle egne af landet skal have samme økonomiske vækst
- Vækst i storbyerne skaber velstand i hele landet, fordi kagen bliver større
- Det høje udligningsniveau på 85-90 pct. må ikke øges – det vil hæmme incitamentet til vækst
- Det er mere økonomisk fordelagtigt at udlægge arealer til boliger end til erhverv – det hæmmer vækstincitamentet

Bilag

- Plancher om FIU's rapport udleveret på pressemøde d. 21. marts
- Plancher fra ØU temadrøftelse om udligning d. 13. december 2011
- Notat "Borgere eller virksomheder" om incitament i udligningssystemet
- FIU's rapport kan findes på www.oeim.dk

Justeringer i udligningssystem og beskæftigelsestilskud

Marts 2012

Pressemøde

Oversigt

- Kort introduktion
- A. Det generelle tilskuds- og udligningssystem
 - Den aktuelle opgave
 - Input til arbejdet
 - Analyser
 - Demografisk udgiftsbehov
 - Modeller
- B. Beskæftigelsestilskuddet (opgaven, reguleringerne, evalueringen, forslag)

Kort introduktion

- Justeringer er forberedt af Finansieringsudvalget – med deltagelse af ministerier, KL m.fl.
- Opgaven vedrører udligningssystemet, hvis formål det er at skabe nogenlunde ensartede økonomiske vilkår mellem kommunerne
- Et element heri er at udligne udgiftsbehovene
- Hertil bruges såvel demografiske som socioøkonomiske kriterier
- Især de socioøkonomiske kriterier har været justeret gennem årene
- Ved siden af det generelle system er der et beskæftigelsestilskud

Udvalgets aktuelle opgave var...

- Vurdering af udgiftsbehovsopgørelsens præcision og den tekniske udformning af de enkelte socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier
- Vurdering af sammenhængen mellem de sociale forhold og variationerne i udgiftspres på de store kommunale serviceområder
- Opstille alternative mål for kommunernes udgiftsbehov til forbedring af opgørelsen
- Mere præcis indregning af værdien af produktionsjord i beskatningsgrundlaget og afvikle midlertidig kompensation for nedsat grundskyld på produktionsjord
- Inddrage senere omlægninger, som har betydning for kommunernes økonomi
- Evaluering af beskæftigelsestilskuddet mhp. evt. indarbejdelse i generelle system

Input og inspiration til arbejdet

Henvendelser fra kommunerne om bl.a.:

- Kritik af kriterier og vægte (Bl.a. kriterierne vedr. lav indkomst, bolig og nedgang i befolkningstallet)
- Forslag til nye kriterier
- Andre udligningsmæssige forhold

Gennemførte eksterne undersøgelser:

- SFI: *Udsatte børnefamilier i Danmark*
- COWI: *Undersøgelse af betydningen af socioøkonomiske faktorer for kommunernes udgifter til dagpasning, skole og ældre*
- RAMBØLL: *Regionale beskæftigelses- og ledigheds mønstre*

Andre tilgængelige forskningsresultater mv.

Udvalgets analyser

- Analyseret sammenhænge mellem socioøkonomiske faktorer og variationerne i kommunernes udgifter på alle sektorområder (bl.a. Daginstitution, skole, udsatte børn, handicappede og ældre, beskæftigelsesområdet mv.)

Resultat: Nuværende kriterier understøttes, men mulighed for forbedringer ved:

- Inddragelse af nye kriterier: "Lønmodtagere på grundniveau", "børn som er flyttet" og "børn af enlige forsørgere"
- Justering af nuværende kriterier: "Udlejede beboelseslejligheder", "familier i visse boligtyper", "børn i familier med lav uddannelse", "personer med lav indkomst" og "nedgang i befolkningen"
- Justering af vægte på socioøkonomiske kriterier

Mulige justeringer set ift. kommuners kritik

Justeringer i kriterier baseret på udvalgets resultaterne vil bl.a. kunne tage højde for følgende kritik fra kommuner:

- Overordnet kritik om at kriterierne bedre skal afspejle sociale udgifter og repræsentere udkantskommunerne / i mindre grad favorisere storbyer
- *Boligkriterier:* At undgå luksuslejligheder i opgørelsen (årstalsafgrænsningen af privat udlejning) og tilsvarende for boliger med studerende og ældreboliger
- *Tabte leveår:* At kriteriet har "karakter af vilkårlighed"
- *Nedgang i befolkningen:* At kriteriet bør ændres, så det ikke tilgodeser kommuner med stigende folketal over den 5-årige periode
- *Personer med lav indkomst:* Undren over kriterieværdier for visse kommuner med velstående borgere.

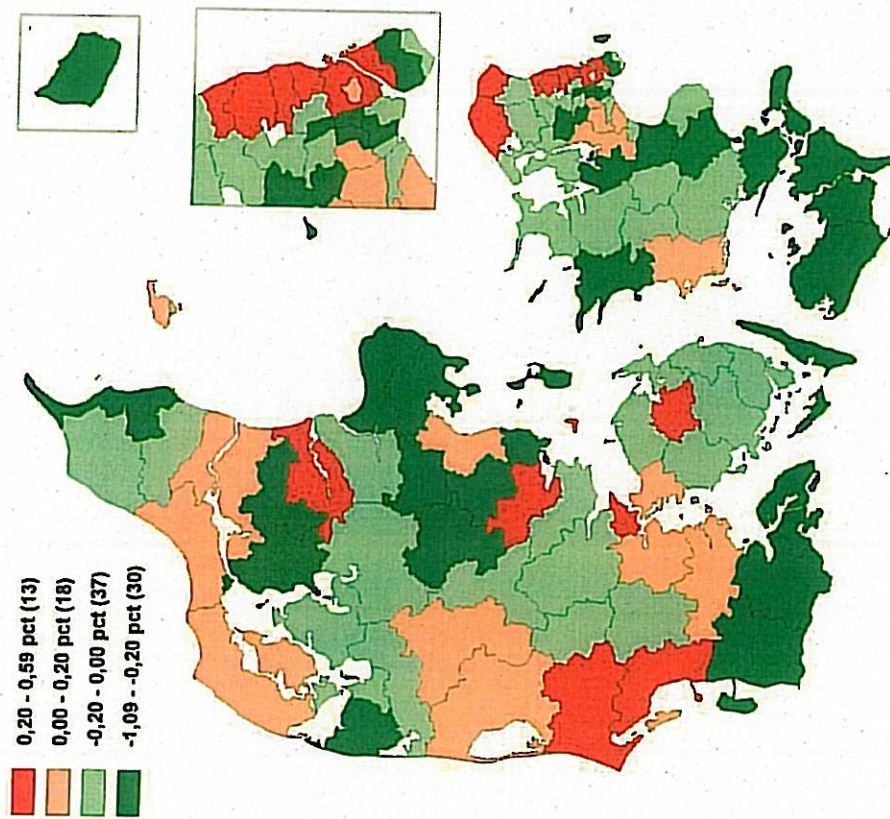
Modeller (I): Model 1 til 5

- **Model 1:** Inddragelse af udgifterne til forsikrede ledige i det generelle system ("lønmodtagere på grundniveau" og "forsikrede ledige" inddrages)
- **Model 2:** Afskaffelse af de 3 mest kritiseret kriterier ("familier i visse boligtyper", "personer med lav indkomst" og "nedgang i befolkningen")
- **Model 3:** Tre nye kriterier, af nuværende kriterier afskaffes "tabte leveår" og tre har justeret afgrænsning, justerede vægte samt ændret indregning af produktionsjord (Kendetegn: Øget sammenhæng for sektorområder og samlet set – R^2 øges fra 0,72 til 0,75)
- **Model 4: A)** Alene justering af afgrænsning for nuværende kriterier og B) desuden ændret indregning af produktionsjord (Kendetegn: Øget sammenhæng samlet set – R^2 øges til hhv. 0,74 og 0,75)
- **Model 5:** som model 3, men med anden version af "familier i visse boligtyper" og højere vægt på rejsetid (Kendetegn: Øget sammenhæng for sektorområder, men ikke samlet set – R^2 på 0,71)

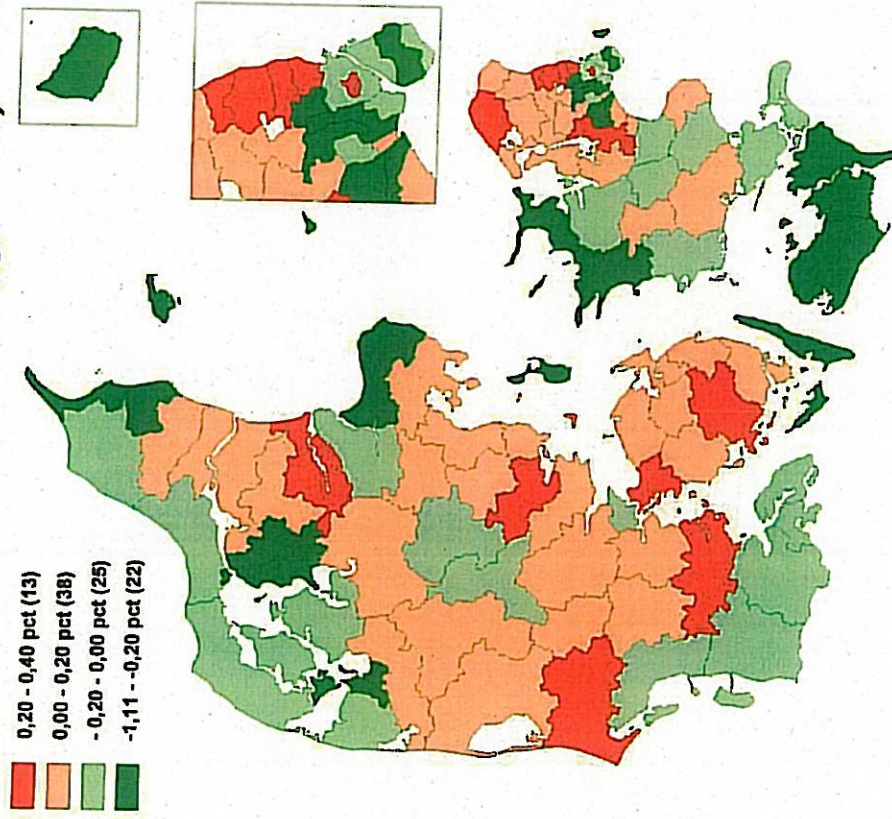
Modeller (II): Hensyn ved valg af model

- Udligningssystemet skal bedre end i dag afspejle kommunernes reelle behov – være mere "retfærdigt"
- Der skal tages hensyn til kommunernes kritik – hvis den er berettiget
- Der bør arbejdes hen imod et system, som mindsker behovet for supplerende hjælp til visse kommuner ("fattighjælp")

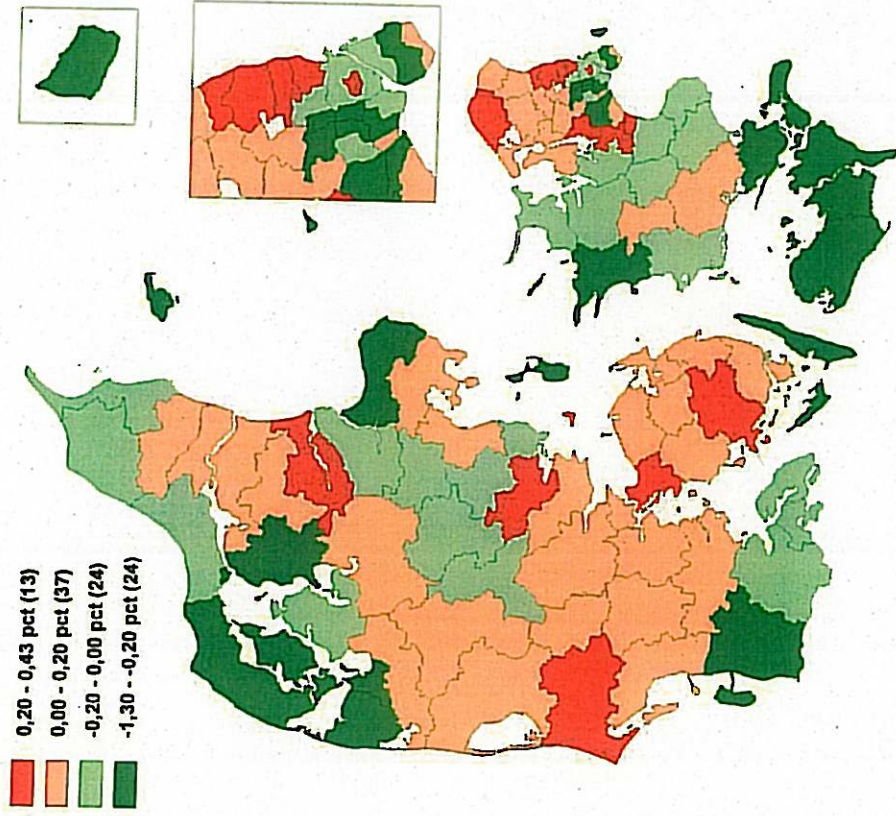
Byrdefordeling: Tab (rød) og gevinster (grøn) ved model 3

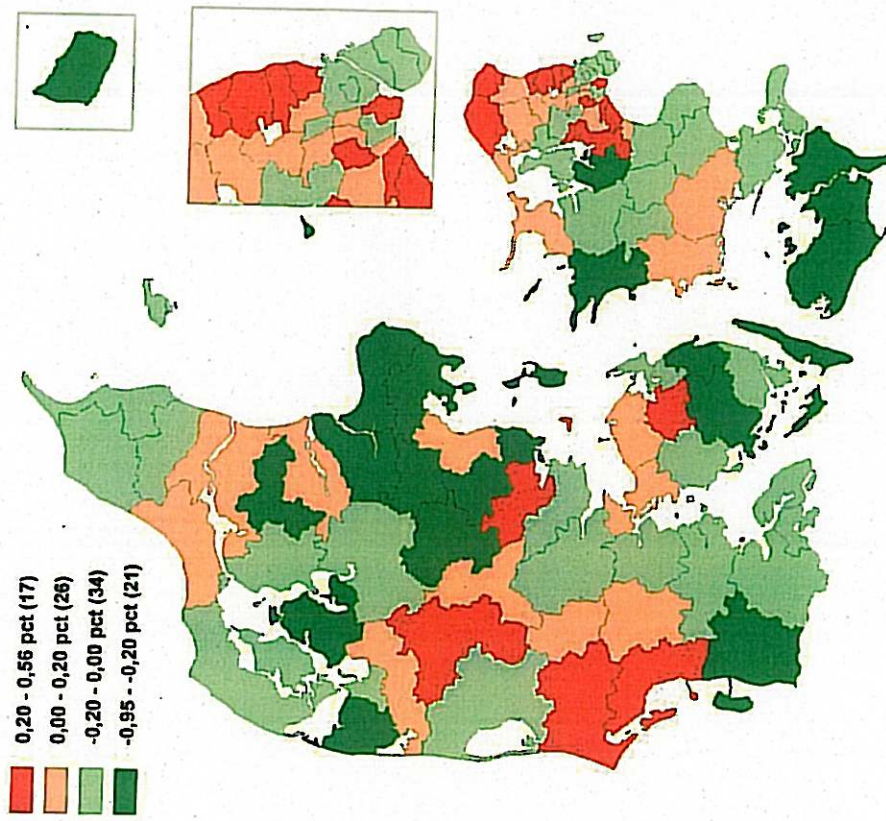
Byrdefordeling: Tab (rød) og gevinster (grøn) ved model 4A

Byrdefordeling: Tab (rød) og gevinster (grøn) ved model 4B

Byrdefordeling: Tab (rød) og gevinster (grøn) ved model 5

Beskæftigelsestilskuddet - opgaven

- **Opgaven:** Tage højde for store kommunale forskelle i antal forsikrede og ledighedsudvikling såvel som store bevægelser over tid
 - Men samtidig bevare kommunalt incitament til en indsats
 - Dvs. ikke ligne en refusion
- **Resultat:** Et tilskud, der skulle komme "tæt" på med elementer der
 - Kompenserer kommunerne for et udgangspunkt (grundtilskud)
 - Fordeler tilskud efter udviklingen på landsdelsniveau (merudgiftsbehov)
 - Følger med udviklingen i året (flere reguleringer)

Resultater fra evaluering af ordningen

Resultater:

- 1) Ændrede forudsætninger om ledighedslængde har givet anledning til, at:
 - Grundtilskuddet har ikke præcist nok afspejlet kommunernes udgangspunkt
 - Merudgiftsbehovet har kompenseret skævt, da det fordeles efter udvikling i antal ledige
 - Samlet givet anledning til betydelige skævheder på landsdelsniveau
- 2) For kompliceret/detaljeret korrektion for regelændringer – kilde til fejl
- 3) Endnu vanskeligt at omlægge til kompensation via generelle system

Skønnet forskel mellem beskæftigelsestilskud og faktiske udgifter for 2011 (gældende regler)

Landsdel	Mio. kr.
København og Østsjælland	177
Nordsjælland	10
Vest- og Sydsjælland og Bornholm	8
Fyn	38
Syddjylland	-33
Østjylland	-28
Vestjylland	-77
Nordjylland	-95

Forslag til justeringer i beskæftigelsesilskuddet

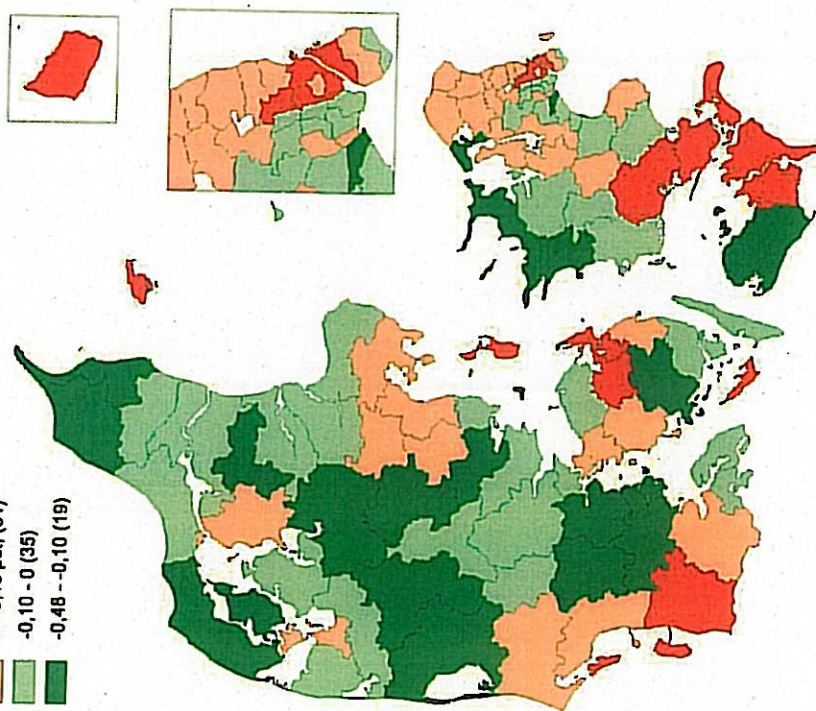
Forslag:

- Genberegning af grundtilskuddet med udgangspunkt i 2010 - i stedet for 2009
- Ændret fordeling af merudgiftsbehov – fuld kompensation på landsdelsniveau
- Forenkling af korrektioner for regelændringer så mindsket risiko for fejl

Ændret fordeling af beskæftigelsestilskuddet

Forskel mellem det nuværende beskæftigelsestilskud og beskæftigelsestilskuddet i den foreslåede model. De røde nuancer angiver tab på om-lægningen, mens de grønne angiver gevinst.

- 0,64 - 0,10 pct. (13)
- 0 - 0,10 pct. (31)
- 0,10 - 0 (35)
- 0,48 --0,10 (19)

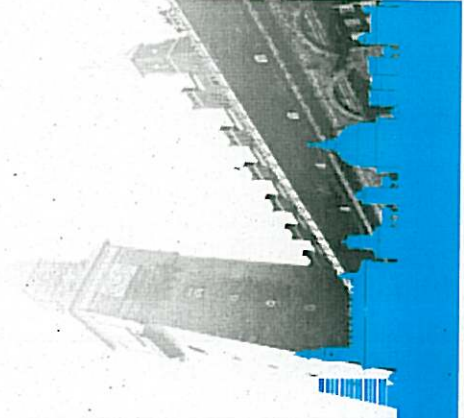
Udligningssystemet – formål

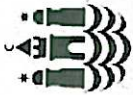
Overordnet formål

- > Sikre alle kommunerne mulighed for et nogenlunde ensartet skat/serviceniveau

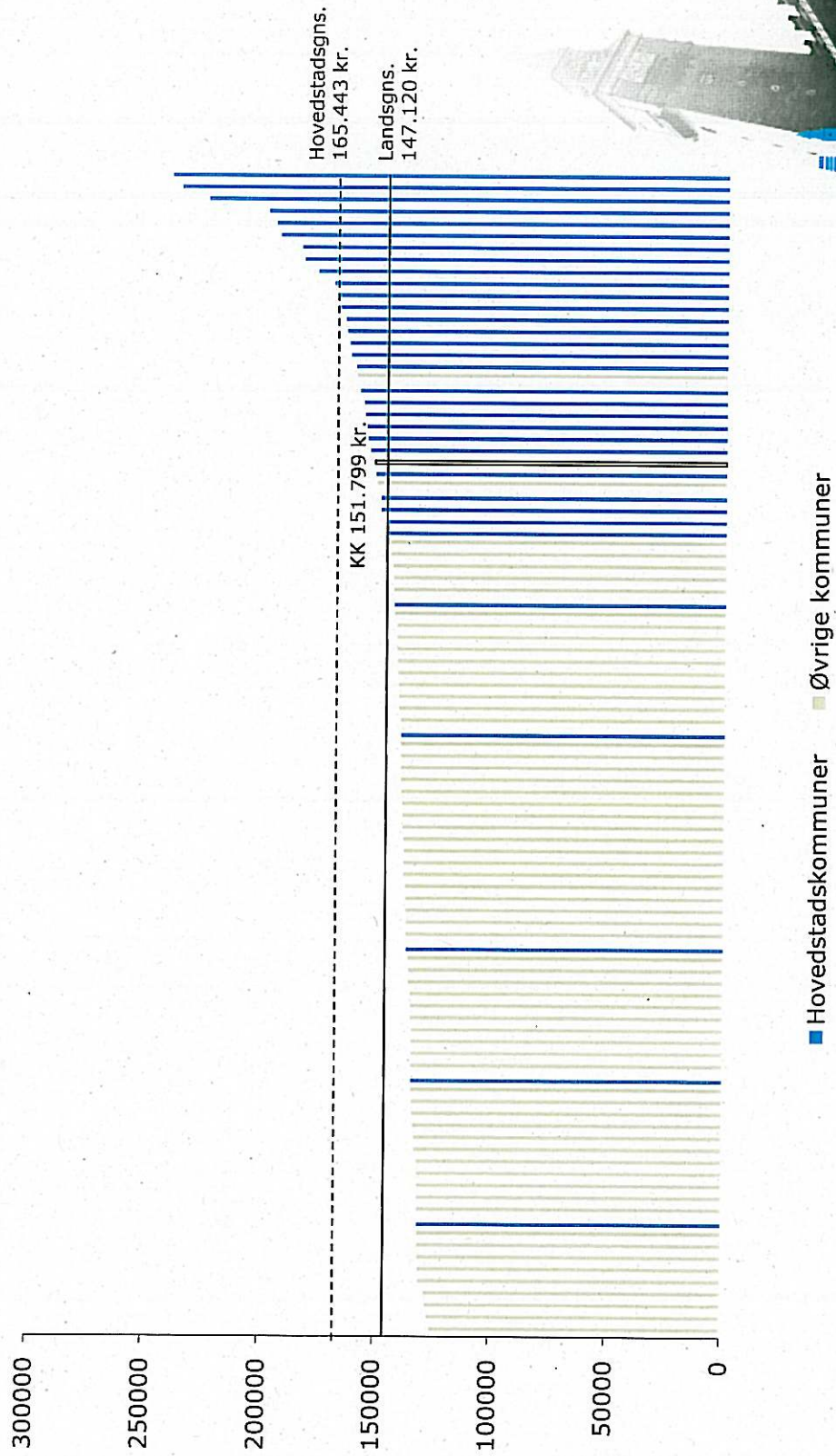
Systemet balancerer på en knivsæg

- > Hjælpe kommuner med store udgiftsbehov og lavt beskatningsgrundlag
- > Samtidig sikre incitament til effektiv drift og økonomisk vækst

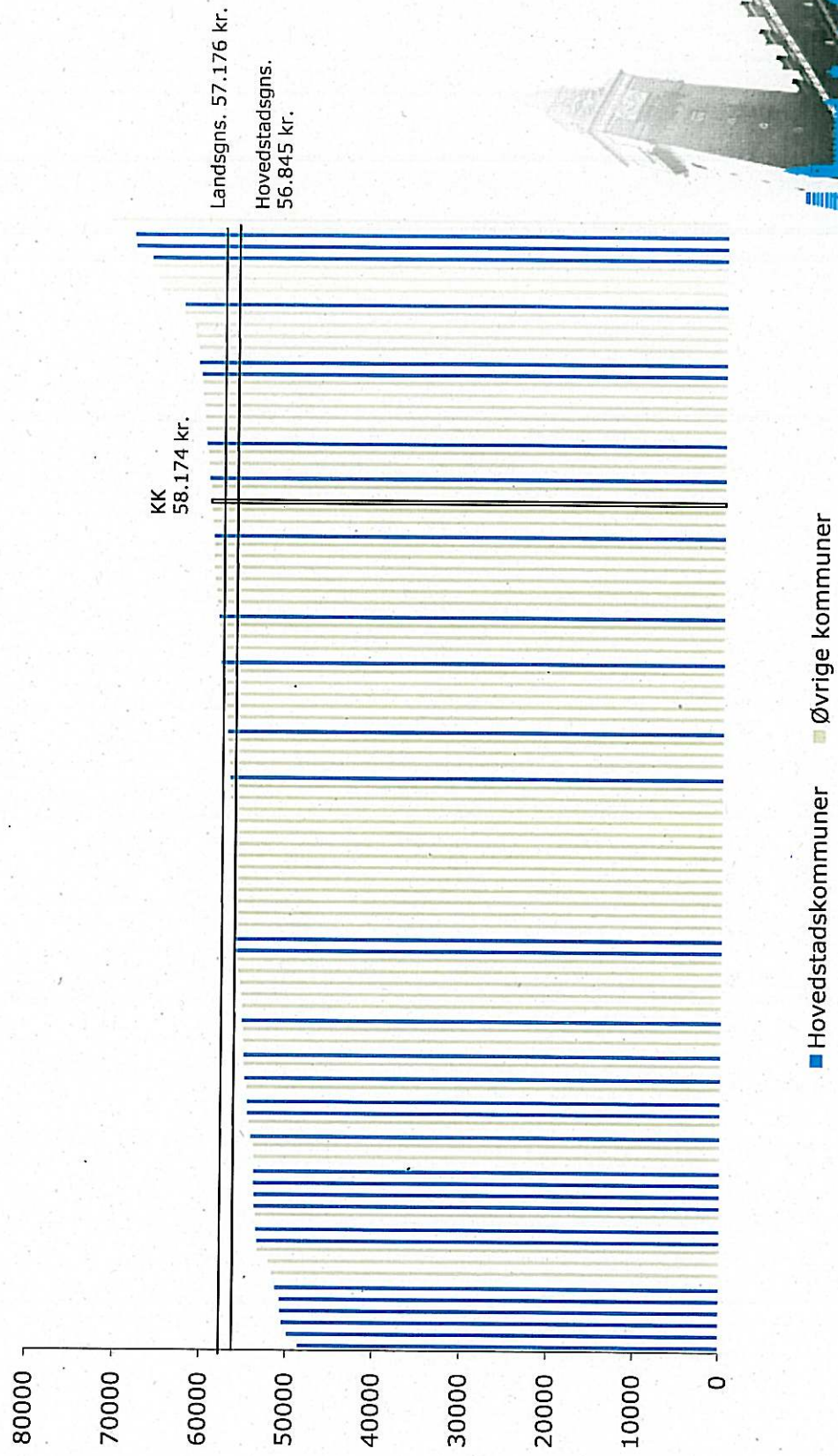

Udskrivningsgrundlag pr. indb.

Udgiftsbehov pr. indb.

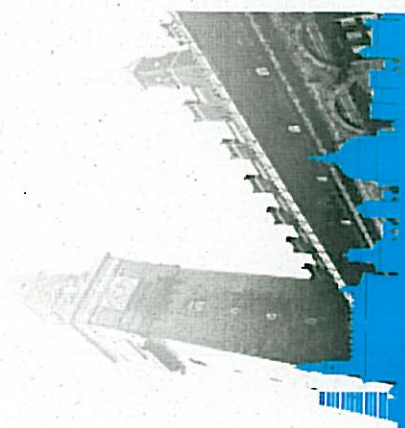
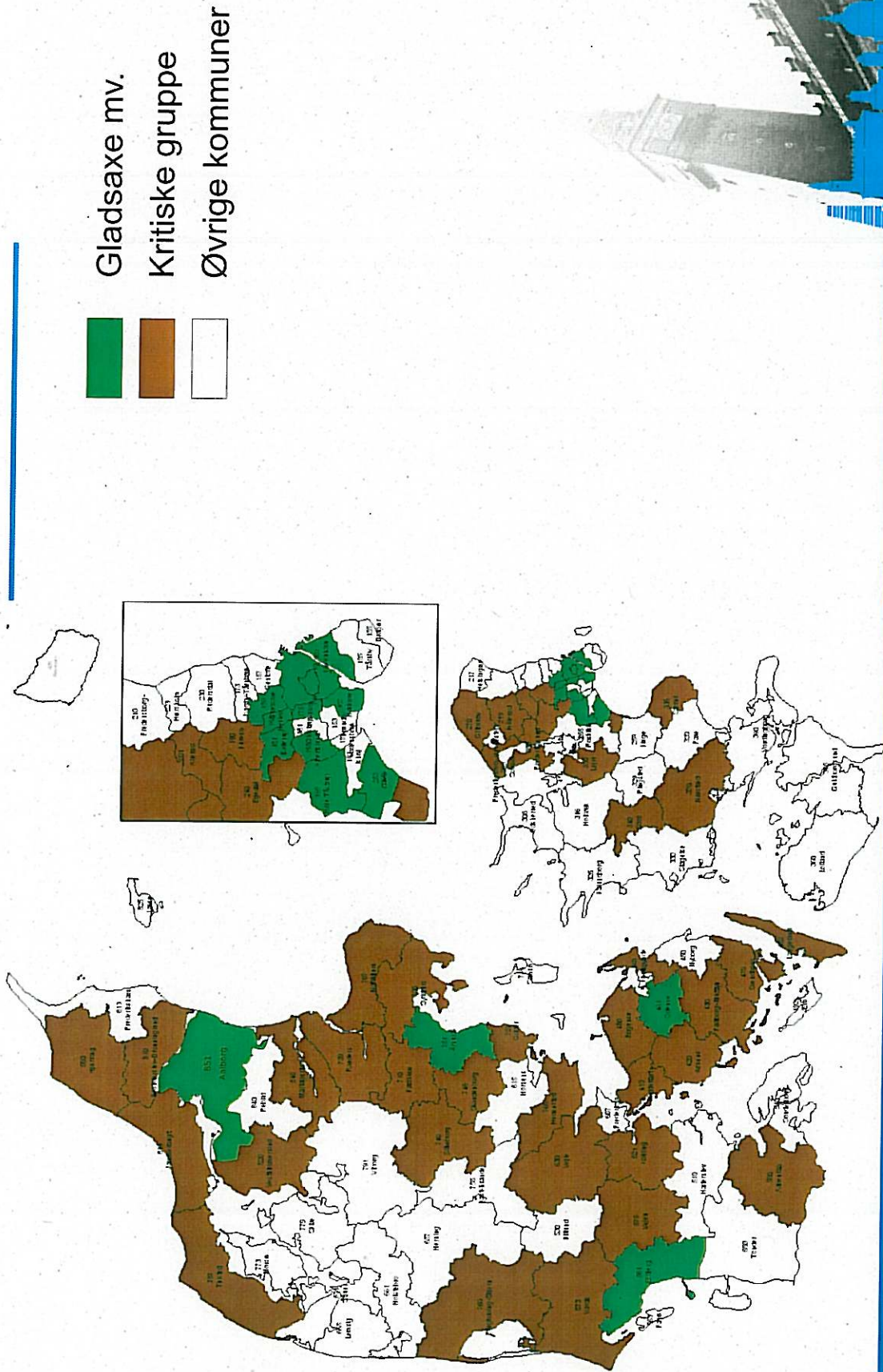

Nøgletal

	Hele landet	KK
Strukturelt underskud	-16.627	-16.741
Tilskud og udligning pr. indb. (bloktilskudsfinansieret)	14.564	14.635
Strukturelt underskud efter tilskud og udligning pr. indb.	-2.064	-2.106

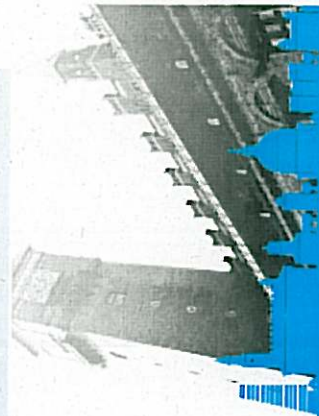
Udligningsdebatten - 39 kritiske kommuner og Gladsaxe m.fl.

Forslag til nye objektive kriterier

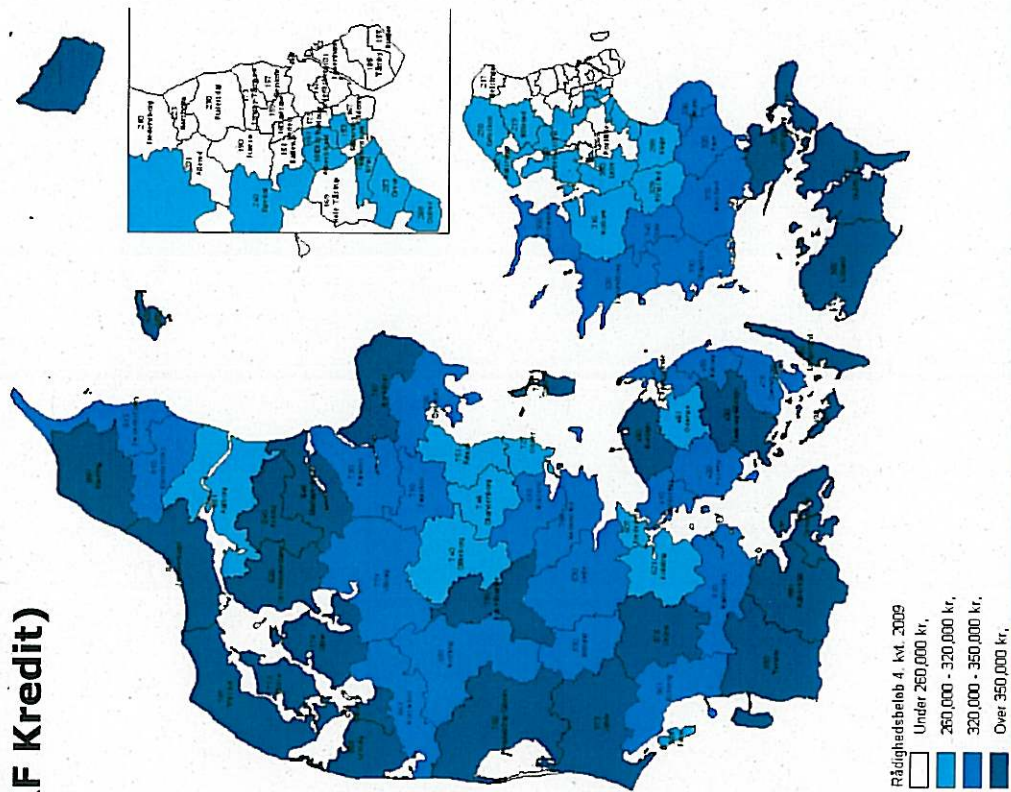
Kriterium	Opgørelse	Årsag
Kriminalitet	Antal retssager, hvor den tiltalte dømmes skyldig pr. indbygger	Kriminelle forældre skaber socialt udsatte børn
Etagebyggeri	Andel boliger i etagebyggeri	Socialt belastede boligområder er ofte karakteriseret ved etagebyggeri
Integration	Antal flygtninge og indvandrere uden erhvervsuddannelse	Integrering af indvandrere uden erhvervsuddannelse kræver større kommunal indsats

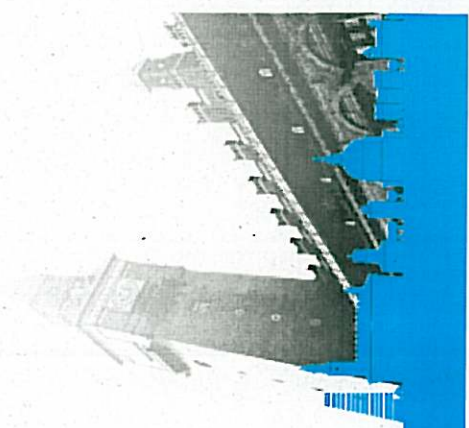

Regionale forskelle og omfordeling

Disponibelt rådighedsbeløb 2009 (BRF Kredit)

Rådighedsbeløb 4. kv. 2009
Under 250.000 kr.
250.000 - 320.000 kr.
320.000 - 350.000 kr.
Over 350.000 kr.

Væksten kommer fra hovedstadsområdet

	Vækst i arbejdspladser 1995-2010	Andel af vækst
	Personer	Pct.
Hele Landet	73.685	100
Region Hovedstaden	65.851	89
Region Sjælland	2.070	3
Region Syddanmark	-12.962	-18
Region Midtjylland	23.485	32
Region Nordjylland	-4.758	-6

Virksomheder eller borgere?

Vækst i erhvervslivet*

Øget virksomhedsprovenu	100,00 kr.
Selskabsskat	25,00 kr.
Kommunal andel (13,4%)	3,40 kr.
50 pct. udlignes	-1,70 kr.
Merprovenu til kommunen	1,70 kr.

*For kommuner som bidrager til selskabsskatteudligningen (selskabsskat pr. indb. over landsgns.). I beregningen er ikke indeholdt evt. stigning i dækningsbidrag, hvis virksomheden er ny.

Vækst i indbyggertal**

Øget udskrivningsgrundlag	100,00 kr.
Indtægt fra indkomstskat til kommunen (KK-niveau)	23,80 kr.
Indtægt fra ejendomsskat	3,50 kr.
Indtægt fra tilskud og udligning	8,70 kr.
Merprovenu til kommunen	36,00 kr.

**Borgere med samme indkomst, boligform, aldersmæssig og social karakteristik som kommunens eksisterende borgere. Kilde: KL's flyttemodel

Hovedstadsudligningen

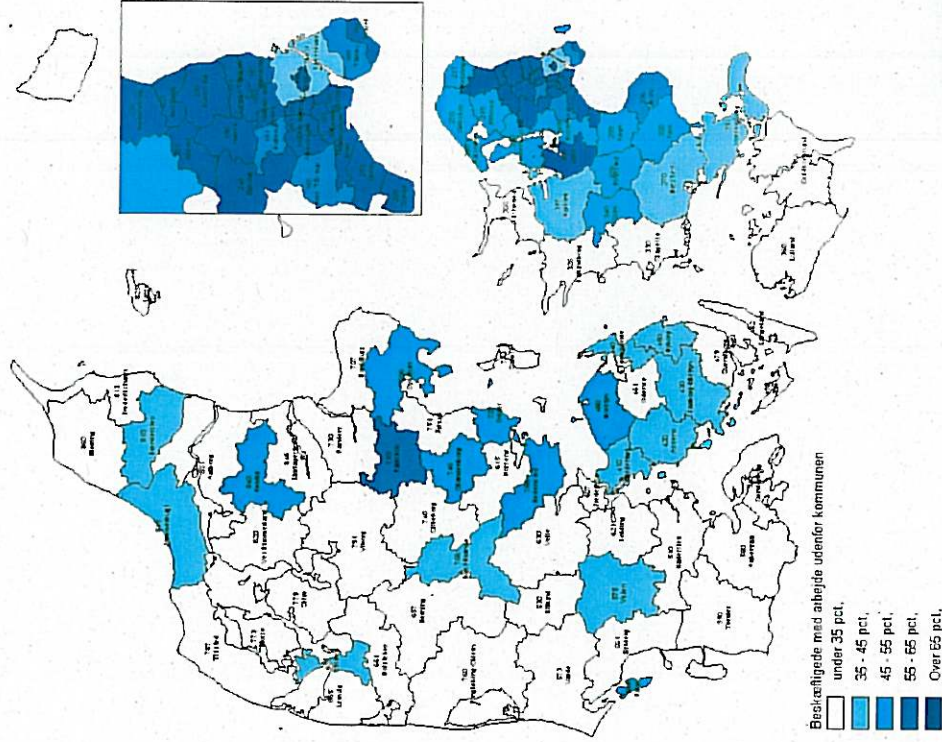
Hvad

- > Omfordeler ca. 2 mia. kr. ml. 32 kommuner i hovedstadsområdet
- > Mellekommunalt finansieret

Hvorfor

- > Sammenhængende byområde
- > Fælles arbejdsmarked og høj mobilitet
- > Høj variation i demografisk, social og økonomisk sammenhæng

Andel beskæftigede med arbejde udenfor bopælskommune

Borgere eller virksomheder?

18-01-2012

Udligningssystemet kompenserer kommunerne for befolkningsvækst og skaber dermed økonomisk incitament til at tiltrække nye borgere. Samtidig indeholder systemet udligning af selskabsskat, som gør, at kommuner, der har selskabsskatteindtægter pr. indbygger over landsgennemsnittet, kun beholder 1,7 pct. af en virksomheds overskud. Dermed har kommunerne kun et meget begrænset økonomisk incitament til at tiltrække virksomheder.

Sagsnr.

2012-10889

Dokumentnr.

2012-55924

Sagsbehandler

Jesper Jørgensen

Selskabsskatteudligningen

Når en virksomhed betaler selskabsskat efter selskabsskatteloven, tilfalder 13,41 pct. den eller de kommuner, hvori selskabet har drevet virksomhed i 2012.

Det kommunale provenu af selskabsskat udlignes i en særskilt udligning af selskabsskat, hvor 50 pct. af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes.

Det betyder, at hvis en kommune har selskabsskatteindtægter pr. indbygger over landsgennemsnittet, vil en aktiv erhvervs politik, der skaber højere indtægter for kommunens virksomheder betyde, at kommunen alene modtager 1,7 pct. af disse indtægter i selskabsskat.

Denne beregning er illustreret i nedenstående tabel, der ud fra en alt-andet-lige betragtning illustrerer konsekvensen af et øget virksomhedsprovenu for en af kommunens virksomheder på 100 kr.:

Øget virksomhedsprovenu	100,00 kr.
Selskabsskat	25,00 kr.
Kommunal andel (13,4%)	3,40 kr.
50 pct. udlignes	-1,70 kr.
Merprovnu til kommunen	1,70 kr.

Udligningsmæssige konsekvenser af befolkningsvækst

KL har udviklet "Flyttemodellen", der kan der kan anvendes til at foretage simple beregninger af konsekvenserne for en kommunens udligningsbeløb, når der flytter nye borgere til kommunen.

Denne model tager udgangspunkt i de enkelte kommuners oplysninger i statsgarantien for 2012, og det er herefter muligt at ændre de enkelte socioøkonomiske kriterier samt den aldersmæssige fordeling af kommunens befolkning. Når disse ændringer er foretaget, viser modellen de økonomiske konsekvenser for kommunens skatteindtægter og indtægter fra tilskud og udligning.

Københavns Kommune har benyttet denne model til at estimere de økonomiske konsekvenser af at kommunens beskatningsgrundlag øges

Center for Økonomi og HR

Rådhuset, 2. Sal Vær. 35
1599 København V

Telefon
3366 2147

E-mail
AN57@okf.kk.dk

som følge af befolkningsvækst. Det er antaget at befolkningsvæksten sker ved at der tilflytter en borger, der tjener det samme og har præcis de samme demografiske og socioøkonomiske karakteristika, som kommunens øvrige borgere. Desuden er der ikke gjort antagelser om hvor den pågældende borger flytter fra – dvs. implicit er der tale om indvandring fra udlandet.

For at sammenligne med ovenstående beregning vedr. selskabsskatter, er det øgede udskrivningsgrundlag omregnet til 100 kr. i nedenstående beregning:

Øget udskrivningsgrundlag	100,00 kr.
Indtægt fra indkomstskat til kommunen (KK-niveau)	23,80 kr.
Indtægt fra tilskud og udligning	8,70 kr.
Merprovenu til kommunen	32,50 kr.

Udgifter som følge af befolkningsvækst

I beregningen er der ikke taget hensyn til øgede kommunale udgifter som følge af flere borgere.

Årsagen til dette er, at kommunerne er underlagt nulvækst i serviceudgifterne, hvilket betyder at den enkelte kommune ikke kan øge sine serviceudgifter, på trods af stigninger i befolkningstallet.

Når vækstkommuner får flere indbyggere og ikke har mulighed for at fastholde samme udgiftsniveau pr. indbygger, er de tvunget til at lave omprioriteringer for at overholde en uændret ramme. Konsekvensen af det er, at en vækstkommunes fokus vil være rettet mod indtægtssiden, hvor vækst i indbyggere giver bedre mening end vækst i virksomheder og arbejdspladser.